

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ ТА ТЕХНОГЕННОЇ
БЕЗПЕКИ»

Харків 2014

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Забезпечення пожежної та техногенної безпеки.– Х.: НУЦЗУ, 2014. – 229 с.

Редакційна колегія:

Голова

*Садковий
Володимир Петрович*

Ректор Національного університету цивільного захисту України, генерал-лейтенант служби цивільного захисту, кандидат психологічних наук, професор

Заступники

*Андронов
Володимир
Анатолійович*

Проректор Національного університету цивільного захисту України з наукової роботи, полковник служби цивільного захисту, доктор технічних наук, професор

*Удянський
Микола
Миколайович*

Начальник факультету пожежної безпеки Національного університету цивільного захисту України, полковник служби цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент

Секретар

*Дерев'янку
Олександр
Анатолійович*

Начальник кафедри автоматичних систем безпеки та інформаційних технологій Національного університету цивільного захисту України, полковник служби цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент

Технічний секретар

*Антошкін
Олексій
Анатолійович*

Викладач кафедри автоматичних систем безпеки та інформаційних технологій Національного університету цивільного захисту України, підполковник служби цивільного захисту

Укладачі не несуть відповідальності за зміст опублікованих матеріалів

Розглянуто на засіданні Вченої ради факультету пожежної безпеки
(Протокол №1 від 22.09.2014 р.)

<i>Коссе А.Г.</i>	
Особливості проведення експертизи проектної документації об'єктів будівництва	95
<i>Кулешов М.М.</i>	
Проблеми наглядової діяльності з питань пожежної безпеки.....	97
<i>Луценко Ю.В., Гафтуняк Ю.І.</i>	
Особливості розвитку пожеж в житловому секторі.....	99
<i>Луценко Ю.В., Авраменко М.В.</i>	
Попередження надзвичайних ситуацій на атомних електростанціях	100
<i>Куц Ю.О., Ляшевська О.І.</i>	
Інновації як об'єкт державного регулювання: теоретичний аспект.....	101
<i>Максимова М.О.</i>	
Експериментальна оцінка рівномірності теплового потоку.....	103
<i>Миргород О.В., Корогодська А.М.</i>	
В'язучі матеріали для реконструкції будівель і споруд з вогнестійкими властивостями.....	104
<i>Миргород О.В., Качур Т.В.</i>	
Огнестойкие и жаропрочные материалы с высокими термомеханическими свойствами	107
<i>Михайлов В.М.</i>	
Основні положення польського досвіду організації навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях	108
<i>Морц Е.В., Линчевский Е.А.</i>	
Необходимость прогноза воздействия опасных факторов пожара на окружающую среду.....	111
<i>Наклюцкий Е.С.</i>	
Моделирование критериев оценки уровня пожаровзрывобезопасности потенциально опасного объекта	113
<i>Ніжник В.В., О.О. Сізіков, Уханський Р.В., Д.В. Мартюк</i>	
Сучасні підходи щодо вимог пожежної безпеки до об'єктів будівництва	115
<i>Новак С.В., Круковский П.Г., Григорьян Н.Б.</i>	
Определение характеристики огнезащитной способности вспучивающегося огнезащитного покрытия «ФЕНИКС СТС».....	117
<i>Новожилова М.В., Беленченко І.В.</i>	
Оптимізація ресурсного потенціалу інвестиційно-будівельного проекту з урахуванням можливого техногенного впливу продукту проекту на довкілля	119
<i>Олійник О.Л.</i>	
Пожежна безпека навісних фасадних вентиляційних систем.....	120

РАСЧЕТ УЩЕРБА ОТ ПОТЕРИ ДРЕВЕСИНЫ В РЕЗУЛЬТАТЕ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ЧРЕЗВЫЧАЙНОЙ СИТУАЦИИ

Расчет ущерба от потери древесины и других лесных ресурсов в результате возникновения ЧС осуществляется для групп лесов по областям с учетом коэффициента воспроизводства лесов по типам лесорастительных условий по формуле [1]

$$P_{л/г} = P_{л/г1} + P_{л/г2} + P_{л/г3}. \quad (1)$$

Ущерб от уничтожения леса и исключения земельных участков лесного фонда для целей, не связанных с ведением лесного хозяйства ($P_{л/г1}$), рассчитываются по формуле:

$$P_{л/г1} = H \times K \times П, \quad (2)$$

где $P_{л/г1}$ - размер ущерба, тыс. грн; H - норматив ущерба для групп лесов по областям. Для Харьковской области: $H = 91,9$ тыс. грн./ га; K - коэффициент производства лесов по типам лесохозяйственных условий областей. Для Харьковской области - клен, ясень: $K=1,32$; $П$ - площадь изымаемого или уничтоженного участка, в га.

Можно ввести понятие «удельный ущерб от уничтожения леса в виде ущерба на 1 га леса - $P_{л/г1}^{уд.}$ », тогда:

$$P_{л/г1}^{уд.} = H \times K = 91900 \times 1,32 = 121308 \text{ грн.}$$

Во время чрезвычайной ситуации в районе г. Лозовая в результате взрывов боеприпасов были поврежденные клены, посаженные в виде посадок. На основании экспертных оценок по фотоснимкам установлено, что средняя плотность посадок $n = 500$ деревьев на 1 га. Тогда можно рассчитать сумму ущерба от повреждения одного дерева (клена, ясеня):

$$P_{1\text{клен}} = P_{л/г1}^{уд.} : n = 121308 : 500 \approx 250 \text{ грн.}$$

ЛИТЕРАТУРА

Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 175 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 8. – С. 170.

УДК 343.76 (477)

Ковалевська Т.М. , НУЦЗУ

КРИМІНАЛІСТИЧНА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПАЛІВ

Підпали та інші злочини, пов'язані з виникненням пожеж, спричиняють збитки господарству, майну, життю та здоров'ю громадян. Основним завданням при розслідуванні цих злочинів є дослідження всіх обставин, пов'язаних із пожежею, встановленням причин, виявленням винних у її виникненні. Кримінальне законодавство України передбачає відповідальність за умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК), знищення або пошкодження лісових масивів (ст. 245 КК), терористичний акт (ст. 258 КК), порушення правил поведіння з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами (ст. 267 КК), незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин (ст. 269 КК), порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки (ст. 270 КК), порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах (ст. 273 КК), порушення правил ядерної або радіаційної безпеки (ст. 274 КК) та ін.

Криміналістична характеристика цього виду злочинів включає:

- а) способи вчинення злочину;
- б) способи приховування;
- в) сукупність найбільш типових слідів;
- г) дані про особу злочинця;
- г) дані про особу потерпілого.

Можна виділити пожежі та підпали:

- а) від легкозаймистих речовин;
- б) з використанням спеціальних пристроїв;
- в) при створенні умов, що сприяють самозайманню;
- г) при порушенні правил пожежної безпеки.

Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки трапляються у разі:

- а) експлуатації опалювальних, освітлювальних, інших приладів;
- б) використання приладів, установок, устаткування, не обладнаного протипожежним захистом;
- в) ведення робіт з відкритим вогнем;
- г) порушення правил зберігання, перевезення, виготовлення різних легкозаймистих речовин та матеріалів.

До основних способів приховування підпалів належать знищення слідів злочину, знарядь і засобів підпалу, інсценування обстановки, що вказує на випадкове виникнення пожежі.

Способи приховування пожежі внаслідок порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки такі: маскування слідів (знищення приладу, внесення змін в обстановку, фальсифікація документів, що підтверджують справність обладнання та наявність протипожежного захисту тощо), іноді інсценування підпалу.

Найбільш типовими слідами, пов'язаними із вчиненням названих злочинів, є сліди дії полум'я (попіл, залишки матеріалів, що не

згоріли, сліди плавлення і палих речовин), а також дії окремих осіб (сліди взуття, рук, знарядь злочину, транспортних засобів тощо).

Злочинця слід шукати серед осіб, інтереси яких пов'язані зі знищенням даного об'єкта чи майна. Відомості про особу потерпілого можуть орієнтувати слідчі органи та органи дізнання щодо характеру події, її мотивів, особи злочинця, причин та умов, що сприяли вчиненню злочину.

У разі порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки коло осіб, які притягаються до відповідальності, обмежене суб'єктами, що мають відношення до діяльності та дій, які спричинили подібні порушення.

Основними джерелами відомостей про обставини злочину і особу злочинця можуть бути першочергові слідчі та оперативно-розшукові дії: огляд місця події, виявлення та допит свідків, призначення і проведення окремих видів експертиз.

Обставини, що підлягають з'ясуванню у справах про пожежі, визначаються залежно від характеру події. Так, у справах про підпали необхідно з'ясувати:

- 1) спосіб вчинення і використані засоби;
- 2) об'єкти;
- 3) винну особу;
- 4) співучасників;
- 5) мотиви і мету злочину;
- 6) чи не було вчинено якого-небудь іншого злочину;
- 7) наслідки;
- 8) матеріальну шкоду;
- 9) причини та умови, що сприяли вчиненню цього злочину.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний кодекс України.
2. Когутич І.І. Криміналістика: особливості методики розслідування окремих видів злочинів. Текст лекцій. - Львів: Тріада плюс, 2006.-456 с.
3. Маркус В.О. Криміналістика. Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2007. - 558 с.

УДК 614.84.006

*Коваленко В.В., к. т. н., с. н. с., Кравченко Р.І., к. т. н., с. н. с.,
Гулик Ю.Б., Папуша Р.Г., Український науково-дослідний інститут
цивільного захисту*